

A Fővárosi Ítéltábla a személyesen eljáró dr. felperes neve(**felperes címe**) felperesnek, a személyesen eljáró I.rendű alperes neve(**I. rendű alperes címe**) I. rendű, a dr. Tokár Tamás ügyvéd (Tokár Ügyvédi Iroda, **cím**) által képviselt II.rendű alperes neve(**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperesek ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2018. március 28. napján meghozott 122.P.20.612/2017/32. számú ítélete ellen a II. rendű alperes részéről 35. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, a marasztalási összeg után járó késedelmi kamat kezdő időpontját 2015. július 1. napjában határozza meg. Az I. rendű alperessel egyetemlegesen fizetendő kereseti illeték összegét 18.000 (Tizennyolcezer) forintra leszállítja, további 9.000 (Kilencezer) forint eljárási illeték megfizetésére II. rendű alperest kötelezi.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a II. rendű alperest, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal felhívására az államnak fizessen meg 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes **b.-i E.** utca 26. I. lépcsőház 1/7. ajtószám alatti ingatlanban lakik. Az I. rendű alperes 2004. október 4. napjától volt tulajdonosa a **b.-i E.** utca 26. I. lépcsőház fszt. 3. ajtószám alatti ingatlanban. A felperes ingatlana felülről szomszédos az I. rendű alperes lakásával. 2012. januártól az I. rendű alperes számos alkalommal a késő esti, éjszaka és hajnali órákban kiabálással, dörömböléssel és csapkodással zavarta a társasház lakóközösségének nyugalma, pihenését. A II. rendű alperes 2014. évtől 2016. augusztusig hetente pár napot tartózkodott az I. rendű alperes lakásában, kiabált, csapkodott, dörömbölt a nappali és az éjszakai órákban is. Az I. és II. rendű alperesekkel szemben a fenti magatartások miatt számos rendőri intézkedésre került sor, ennek ellenére azokat 2016. október 11-ig, az I. rendű alperes elköltözéséig folytatták. A felperes nem tudta kipihenni magát, alperesek magatartása a tanulásban zavarta, ebben az időszakban tette le a jogi szakvizsgáit. A kielátlanság nála stresszt okozott, szabadidős tevékenységét akadályozta, élettársa 2016. június 26-án a jogsértések időtartamára elköltözött az ingatlanból.

A felperes keresetében nem vagyoni kártérítés címén 300.000 forint és ezen összeg után középarányos időponttól 2014. július 1. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301. § (1) bekezdése

szerinti kamatok egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az I. és II. rendű alpereseket. Előadta, hogy alperesek az emberi együttélés alapvető viselkedési normáiba, a társasház házirendjébe, a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 26. § (3) bekezdésébe, a szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény 195. § és 170. §, a Ptk. 100. §-ába ütköző magatartást tanúsítottak huzamosabb időn keresztül. Ezzel a magánlakáshoz, a magánélet zavartalanságához, a pihenéshez való jogot sértették. A jogsértő magatartások a felperest a társadalmi pozíciójának betöltésében, a társadalom számára hasznos tevékenység kifejtésében, a magánéletében és bontakozó családi életében, az ingatlanban folytatott belátása szerint alakult életvitelében sorozatosan zavarták, akadályozták és háborgatták, ezzel az életminőségének csökkenését okozták.

Az elsőfokú bíróság által kibocsátott bírósági meghagyással szemben II. rendű alperes ellentmondást terjesztett elő. Érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy nem volt az I. rendű alperes által lakott ingatlan tulajdonosa, ott rendszeresen nem tartózkodott, csupán heti 2 alkalommal jelent meg. Elismerte, hogy kifogásolható magatartást tanúsított, de az I. rendű alperes nélkül is megvalósította a jogsértéseket. Az I. rendű alperes annak ellenére, hogy depresszióra gyógyszert szed, italt adott neki, a gyógyszer és az ital hatására nem tudta mit csinál. Előadta, hogy pánikbetegséggel küzd, gerincműtétje volt, depressziójára változó rendszerességgel szed gyógyszereket.

Az elsőfokú bíróság ítéletével I. rendű alperessel egyetemlegesen kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 300.000 forintot és ezen összeg után 2014. július 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát, valamint 10.510 forint perköltséget. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek további 15.000 forint perköltséget. Az I. rendű alperessel egyetemlegesen kötelezte a II. rendű alperest, hogy az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására az ott közölt időben és módon fizessen meg 36.000 forint eljárási illetéket.

A 2013. évi V. törvény 2:42. § (1) bekezdése, a Ptk. 2:52. § (1), (2), (3) bekezdés, a Ptk. 6:519. §, a Pp. 163. § (2) bekezdése alapján az alábbiak szerint döntött: A felperes helytállóan hivatkozott arra, hogy az embereknek társadalmi rendeltetésük betöltéséhez, hasznos tevékenységei kifejtésére másokétól határozottan elkülönülő, háborítatlan térre szükségük van. A Ptk. általánosságban tilt minden olyan magatartást mások részéről, amely a magánszemélyt a lakásban folytatott és belátása szerint alakított életvitelében zavar vagy akadályoz. Az elsőfokú bíróság osztotta a felperesnek azt az álláspontját is, hogy a pihenéshez való jog olyan személyiségi jog, amelyet a Ptk. védelemben részesít. Felhívta a Kúria Pfv.III.20.650/2014/6. számú eseti döntését. Ezt a jogosultságot a Ptk. ugyan nem nevesíti, de a személyiségi jogokat a Ptk. nem kimerítő jelleggel sorolja fel.

A II. rendű alperes által nem vitatott tények alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az I. és II. rendű alperesek magatartásai megsértették a felperes pihenéshez és a magánlakás sérthetlenségéhez való jogát. A felelősség alól a II. rendű alperes a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:519. § értelmében azzal mentesülhet, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. A II. rendű alperes által előadott tények alapján nem tartotta megállapíthatónak, hogy a II. rendű alperes belátási képessége önmagában a pánikbetegség vagy a depresszió miatt, akár a jogsértések idején, akár az eljárás lefolytatása idején hiányzott, erre ténylegesen a II. rendű alperes sem hivatkozott. Azt adta elő, hogy a gyógyszerek és az alkohol együttes fogyasztása vezetett a jogsértő cselekmény elkövetéséhez. Miután azt saját állítása szerint önszántából követte el, a felelőssége alóli mentesülésre még bizonyítottsága esetén sem lenne alkalmas. II. rendű alperes felelősségét nem menti ki, hogy az I. rendű alperes is kifogásolható magatartást tanúsított, és nem lakott az I. rendű alperes ingatlanában, mivel a

jogsértés részéről való megvalósításának ezek nem voltak a feltételei.

A felperes a fentiek alapján kimentés hiányában a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése értelmében sérelemdíjat követelhet II. rendű alperestől az őt ért nem vagyoni sérelmekért. A sérelemdíj körében a bíróság a jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt II. rendű alperes által nem vitatott hatását, súlyát, felróhatóságát, folyamatos jellegét mérlegelte. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a felperes fokozott szellemi koncentrációt igénylő munkaköre mellett a pihenésének jelentős mértékű akadályoztatása az életminőséget tartósan elnehezíti, az élettársi kapcsolatának az I. és II. rendű alperesi magatartásoknak betudható, átmeneti jellegű megszakadása is nem vagyoni sérelmet okozott. A jogsértés folyamatos volt, súlyát növeli, hogy az I. és II. rendű alperesek magatartása egyben kirívóan közösségellenes megbotrántkoztatásra alkalmas volt. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy a rendelkező részben meghatározott összegű sérelemdíj a felperes hátrányára elkövetett jogsértés kompenzálására alkalmas.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az I. rendű alperessel 2014. június hónaptól közös károkozónak tekintendő II. rendű alperes a Ptk. 6:524. § (1) bekezdés alapján az I. rendű alperessel egyetemlegesen köteles a nem vagyoni hátrányok kiküszöbölésére alkalmas sérelemdíj megfizetésére, a méltányosság gyakorlásának a perbeli jogviszony tekintetében nincs helye. A II. rendű alperes a teljesítőképességének korlátozott volta esetén részletfizetést kérhet.

A felperes követelésének esedékességét a II. rendű alperes nem vitatta, így a bíróság a felperes által megjelölt időponttól marasztalta a II. rendű alperest a sérelemdíj iránti követelés után a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés szerinti járulékaiban. Mellőzte a felperes további tanúbizonyítási indítványainak teljesítését, mert a II. rendű alperes a felperes keresetében előadott tényeket nem vitatta, a jogsértés megtörténtét a rendelkezésre álló bizonyítékok is alátámasztják, a személyiségi jogsértés pedig megdönthetetlen vélelmet keletkeztet a nem vagyoni sérelem bekövetkezésére. Az alpereseket a Pp. 78. §(1) bekezdése alapján a perrel felmerült költségekben marasztalta.

Az elsőfokú ítélettel szemben a II. rendű alperes terjesztett elő fellebbezést. Kérte, hogy a Fővárosi Ítéltábla a felperesi keresetnek helyt adó ítéletét változtassa meg és a felperes keresetét utasítsa el. Másodlagosan kérte, hogy az elsőfokú ítéletet helyezze hatályon kívül és az első fokon eljáró bíróságot az eljárás folytatására, új határozat meghozatalára kötelezze. Harmadlagosan kérte, hogy az elsőfokú ítéletet II. rendű alperes számára méltányosabb elbírálás mellett változtassa meg és a keresetnek jelentős mérsékléssel adjon helyt. Az alperes eljárási illeték, perköltség mértékét méltányos összegre kérte mérsékelni. Kérte a II. rendű alperes másodfokú perköltségeinek megállapítását.

Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet iratellenes megállapításokat tartalmaz, az egyes indítványozott bizonyítási eszközök figyelembevétele, illetve annak részbeni elmaradása II. rendű alperes szerint jogszabályba ütközött. Tévesen értelmezett jogszabályi rendelkezések okán az elsőfokú ítélet részben téves végkövetkeztetésre jutott, ekként az elsőfokú bíróság döntése az alábbiak miatt törvénysértő:

A II. rendű alperes mindenképp azért sérelmezte az elsőfokú döntést és annak rendelkező részét, mert az első fokon eljáró bíróság az eljárás során jelzett és igazolt pszichiátriai betegségének figyelmen kívül hagyása mellett marasztalta II. rendű alperest az esetleges felperesi sérelemmel arányban nem állóan túlzó kártérítési összegben.

Az első fokon eljáró bíróság nem mérlegelte kellően az I. rendű alperesi közrehatást a perbeli cselekmény során, ekként az okozati összefüggés feltáratlansága nem alapozhatja meg az ítéletben foglaltakat. Az első fokon eljáró bíróság által megítélt kamat kapcsán is fellebbezéssel élt, annak mértéke, levezetésének hiányára tekintettel. Csatolta a **D.** Intézet pszichiátriai szakrendelésén felvett ambuláns lap másolatát.

Felperes a fellebbezés elutasítását indítványozta, mert álláspontja szerint II. rendű alperes jogi

képviselője a fellebbezés előterjesztésére meghatalmazással nem rendelkezett. Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

II. rendű alperes fellebbezése a per főtárgya tekintetében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a kereset elbírálásához szükséges mértékben a bizonyítást lefolytatta, a rendelkezésre álló peradatok alapján a tényállást helyesen állapította meg. Olyan lényeges eljárási szabályt sem sértett, ami a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását indokolná. A Pp. 23. § (1) bekezdés ga) pontjában foglalt ok alapján a törvényszék hatáskörének hiányát ugyan nem észlelte, a Pp. 28. § alapján a per jelen szakaszában azonban ez már nem volt vizsgálható. A Pp. 73/B. § (4) bekezdés alkalmazására sem volt eljárási lehetőség tekintettel arra, hogy a perorvoslati kérelmet előterjesztő II. rendű alperes a 122.P.20.612/2017/38. számú beadványa mellékletének tanúsága szerint jogi képviselettel rendelkezik. A kereset elbírálása szempontjából releváns jogszabályokat az elsőfokú bíróság maradéktalanul felhívta, majd a per főtárgya tekintetében érdemben is helyes döntést hozott.

A II. rendű alperes fellebbezésével összefüggésben a Fővárosi Ítéltábla az alábbiakra mutat rá.

Téves az elsőfokú bíróság azon megállapítása, miszerint a személyiségi jog megsértése megdönthetetlen vélelmet keletkeztet a nem vagyoni sérelem bekövetkezésére, ezen vélekedés a Ptk. 2:52. § alapján megítélendő sérelemdíj tárgyában kialakuló bírói gyakorlattal is ellentétben áll (BH2016. 241.). Eszerint személyiségi jogsértés megállapítása, valamint az objektív szankciók megítélése mellett is elutasíthatja a bíróság a sérelemdíj iránti keresetet, ha a sérelmet szenvedett felet nem érte olyan nem vagyoni sérelem, amely sérelemdíj megítélésére adhatna alapot. Az ügy megítélése során azonban ennek azért nem volt jelentősége, mert a keresetlevél 7. számú mellékleteként csatolt videó- és hangfelvételek alapján kétségmentesen megállapítható, hogy II. rendű alperes magatartása is alkalmas volt a felperes 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:43. § b) pontjában foglalt magánélet és magánlakáshoz fűződő személyiségi joga megsértésére, a szükségtelen és huzamos időn keresztül elszenvedett zavaró hatás kényszerű elviselése valóban alapot adott a Ptk. 2:52. § alkalmazására.

A II. rendű alperes az eljárás során mindvégig pszichés állapotára, továbbá arra hivatkozott, hogy I. rendű alperes nyugtatót és italt adott neki, a kifogásolható magatartást ezért tanúsította. A 7. sorszámú beadvány mellékleteként csatolta a F. Egészségügyi Szolgáltató Közhasznú Nonprofit Kft. által 2016. szeptember 22. és 2017. március 1. napján, az E. Kórház Neurológiai Szakambulancia által 2017. február 24. napján felvett ambuláns lapot, továbbá a J. Egészségügyi Szolgálat Tüdőgondozója által 2017. március 14. napján kiállított leletet. A 2016. szeptember 22. napján kiadott ambuláns lap közepes depressziós epizódra, rohamokban jelentkező szorongásra, pánikzavarra utal. Ezen peradatok azonban II. rendű alperes mentesülését nem eredményezik az alábbi okokból:

A Ptk. 2:52. § (2) bekezdés alapján alkalmazandó Ptk. 6:544. § (1) bekezdése szerint, akinek belátási képessége oly mértékben korlátozott, hogy a károkozással kapcsolatos magatartása következményeit nem képes felmérni, nem felel az általa okozott kárért. A vétőképeség, illetve vétőképtelenség ismérveit a törvény konkrétan nem határozza meg, a bíróságnak kell a tényállás körülményeinek tisztázásával megállapítania azt, hogy a magatartás tanúsítása idején képes volt-e felfogni magatartásának jogsértő voltát, várható káros következményeit. Ennek vizsgálatakor a károkozó személy belátási képességét a jogsértő magatartással együtt, annak függvényében kell vizsgálni.

A felperes I. és II. rendű alperesek életvitele miatt számos hatósági eljárást kezdeményezett, több esetben a rendőrség közreműködését kérte, ennek több esetben II. rendű alperes is alanya volt. A keresetlevél 7. számú mellékleteként csatolt 2. számú hangfelvétel alapján megállapítható, hogy II. rendű alperes maga is tudatában volt annak, hogy a társasház többi lakója magatartását sérelmezi. A ... Kerületi Hivatala .../2016. számú határozattal II. rendű alperest csendháborítás szabálysértés miatt figyelmeztetésben részesítette. ... Hivatal Jegyzője .../2016/V. számú határozattal a mások nyugalma jelentősen zavaró, tűrési kötelezettséget meghaladó zajok (kiabálás, veszekedés, zörgés, dörömbölés, hangoskodás) megszüntetésére kötelezte. Nem tehető ezért olyan magállapítás, hogy II. rendű alperes különböző napszakokban tanúsított magatartásának következményeit, annak társasház lakóközösségét zavaró hatását, azaz jogsértő voltát nem látta át. Saját előadása szerint (122.P.20.612/2017/10. számú tárgyalási jegyzőkönyv) kifogásolható magatartása gyógyszer és alkohol önszántából történő fogyasztásával állt összefüggésben, a Ptk. 6:546. § alapján pedig a vétőképtelen károkozó belátási képességének hiányára vagy fogyatékosságára nem hivatkozhat, ha ezt az állapotot felróhatóan maga idézte elő. A II. rendű alperes pszichés állapotra történő hivatkozása ekként a felelősség alóli mentesülését nem eredményezi.

A felperes számára személyiségi jogi sérelmet okozó magatartást I. és II. rendű alperes közös életvitele során tanúsított magatartása képezte, I. és II. rendű alperesek 2014 nyarától a 2016. augusztusig a károsító magatartásban közösen vettek részt. Az elsőfokú bíróság ekként okszerűen kötelezte a Ptk. 6:524. § (1) bekezdésben foglaltak alapján egyetemleges kötelezettséggel II. rendű alperest a keresetlevél mellékleteként csatolt okiratokkal és felvételekkel kellően alátámasztott, megfelelően indokolt mértékű sérelemdíj megfizetésére, annak leszállítására és a Ptk. 6:524. § (2) bekezdésének alkalmazására okot adó különös méltánylást érdemlő körülményt, vagy felperes közreható magatartására utaló tény az eljárás során nem adott elő.

Alappal sérelmezte azonban a II. rendű alperes az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamat kezdő időpontját. A felperes előadása szerint (keresetlevél, 122.P.20.612/2017/29. számú tárgyalási jegyzőkönyv) II. rendű alperes magatartása 2014 nyara 2016. augusztus között vált elviselhetetlenné, közös károkozásról csak ebben az időszakban lehet szó, II. rendű alperes csak ezen időszakban tanúsított jogsértő magatartásért tehető felelőssé. Ebből következően a Ptk. 6:532. § alapján járó és a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés alapján helyesen meghatározott mértékű késedelmi kamat középátlagos kezdő időpontját az ítélet tábla 2015. július 1. napjában határozta meg.

Tévesen határozta meg az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét, ami az 1990. évi XCIII. törvény 39. § (2) bekezdés alapján 300.000 forint, a le nem rótt kereseti illeték ekként 18.000 forint. Ezt meghaladóan kizárólag a II. rendű alperest terheli a bírósági meghagyás ellen előterjesztett ellentmondás 1990. évi XCIII. törvény 42. § (1) bekezdés b) pontja szerint meghatározott 9.000 forint összegű eljárási illeték megfizetésének kötelezettsége.

A fent kifejtett indokok alapján a Fővárosi Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján eljárva részben megváltoztatta, a marasztalási összeg után járó késedelmi kamat kezdő időpontját 2015. július 1. napjában határozta meg. Az I. rendű alperessel egyetemlegesen fizetendő kereseti illeték összegét 18.000 forintra leszállította, további 9.000 forint eljárási illeték megfizetésére II. rendű alperest kötelezte. A per fő tárgya tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta, a másodfokú eljárás során pervesztes II. rendű alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte. A felperes perköltség iránti igényt nem terjesztett elő, e körben az ítélet tábla a határozathozatalt a Pp. 78. § (2) bekezdés alapján mellőzte.

Budapest, 2019. január 15.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.
a tanács elnöke

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k.
előadó bíró

dr. Istenes Attila s.k.
bíró